

DZIAŁ II STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni miasta** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 542) z późniejszymi zmianami.

Ewidencja gruntów wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji „grunty zabudowane i zurbanizowane”), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji „wody śródlądowe stojące”) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych – (jednolity tekst Dz. U. 2015 poz. 909, z późniejszymi zmianami).

Od 2009 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Zagospodarowanie gruntów zrehabilitowanych polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

3. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem oraz rybactwem)” – jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³

CHAPTER II ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

1. Information regarding the **geodesic status and directions in land use** is classified according to ownership and register groups of land included in the register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (uniform text Journal of Laws 2015 item 542) with later amendments.

A land register introduced since 2002 changes primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which previously was included in the item "built-up and urbanized land"), land under ponds (included in the item "standing inland water") as well as ditches (which accounted for a separate item) in agricultural land.

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees were collected based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection dated 3 II 1995 (uniform text Journal of Laws 2015 item 909 with later amendments).

Since 2009 the provisions of the Law do not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land the utility value of which has declined due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, re-generating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Development of reclaimed land is based on undertaking appropriate measures, which enable using that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.

3. Information regarding **water withdrawal** concerns:

1) in the item "for production purposes (excluding agriculture, forestry, hunting, and fishing)" – organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging

i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;

2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;

3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód (do 2002 r. – do wód powierzchniowych) lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczania** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich odpływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

20 dam³ or more of wastewater annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines and construction facilities, which is discharged to reservoir without further use;

2) in the item “irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds” – agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fishponds of 10 ha or more in area;

3) in the item “exploitation of water supply network” – all entities responsible for the management of the water supply network (including housing cooperatives, water companies, waterworks and workplaces, etc.).

4. Data regarding **wastewater** concern wastewater discharged into waters (until 2002 – surface water) or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding **equipment of wastewater treatment plants** concern the same entities.

Wastewater requiring treatment is understood as water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground, or sewage network of entities engaged in production (including contaminated mine drainage water and cooling water), other entities as well as households.

Cooling water comprises wastewater with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged into waters by a separate sewage system,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as of other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated wastewater** concern wastewater treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogene removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of wastewater is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation..

Chemical treatment of wastewater consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie odprowadzanych ścieków, np. biologiczne z podwyższonym usuwaniem biogenów lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne, zakwalifikowano do najwyższego stopnia oczyszczania (z podwyższonym usuwaniem biogenów, biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

U w a g a. Od 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym stopniu usuwania biogenów, albo do oczyszczalni mechanicznych.

Dane o **ludności (miast i wsi) korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej.

W przypadku gdy miasto obsługiwane jest przez kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o zakwalifikowaniu miasta do obsługiwanego przez poszczególny rodzaj oczyszczalni ścieków decyduje przewaga ilości ścieków oczyszczanych przez dany rodzaj oczyszczalni.

5. Informacje o emisji i redukcji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40) z późniejszymi zmianami.

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana jest corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań i może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Biological treatment of wastewater occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of wastewater, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from wastewater.

Increased biogene removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

A few steps treatment of discharged wastewater, e.g. biological with increased biogene removal or mechanical, chemical and biological, was classified as the highest degree of the treatment process (with increased biogene removal, biological or chemical).

Data on **municipal wastewater treatment plants** concern those of them which are used to treat wastewater drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported wastewater (i.e., wastewater treatment plants not working within sewage network).

N o t e. Since 2003 municipal chemical wastewater treatment plants were classified as treatment plants with increased biogen removal from sewage or mechanical treatment plants.

Data on **(urban and rural) population connected to wastewater treatment plants** are presented on a basis of a number of people served by wastewater treatment plants working on sewage network.

When an urban area is served by several treatment plants with various methods of treatment, the predominant amount of wastewater treated by a given treatment plant determines the classification of the urban area in the appropriate type of wastewater treatment plant.

5. Information regarding emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40) with later amendments.

The established group of surveyed entities maintained annually which, i.a. assures comparability of data may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą: pyłów ze spalania paliw, pyłów cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, pyłów krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz nieorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Ze względu na to, że wielkość emisji **dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględnymi wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia emisji dwutlenku węgla**.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

6. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych), formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerwy przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 IV 2004 r. (jednolity tekst, Dz. U. 2015 poz. 1651, z późniejszymi zmianami); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów lub Ministra Środowiska, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Sieć Natura 2000 obejmuje obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) oraz specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO), które do czasu utworzenia w drodze aktu prawnego są obszarami mającymi znaczenie dla Wspólnoty (OZW). Podstawą prawną jej funkcjonowania są: dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 XI 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (zwana Dyrektywą Ptasią), określająca kryteria do wyznaczenia ostoi dla gatunków ptaków zagrożonych wyginięciem oraz dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 V 1992 r. w sprawie ochrony

*Data regarding **particulate emissions** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.*

*Data regarding **gas emission** concern: sulphur dioxide, carbon oxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).*

Data regarding particulate and gas emission include organized emission (from technological and heating facilities) and disorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls etc.).

*Due to the high absolute values which characterise the emission of **carbon dioxide** the **indicator of reduction of gas pollutants** was calculated and presented with exclusion of carbon dioxide emission.*

*The **emission volumes of different pollutant types from various sources** were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.*

6. Nature protection consists in maintaining, sustainable utilization and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats), forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, Natura 2000 areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (uniform text, Journal of Laws 2015 item 1651, with later amendments); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers or the Minister of the Environment, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularization and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Natura 2000 network includes Special Protection Areas (SPA) and Special Areas of Conservation (SAC) that until the creation by way of legal act are Sites of Community Importance (SCI). The legal basis for its functioning are: Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council dated 30 XI 2009

siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (zwana Dyrektywą Siedliskową), określająca zasady ochrony pozostałych gatunków zwierząt, a także roślin i siedlisk przyrodniczych oraz procedury ochrony obszarów szczególnie ważnych przyrodniczo.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, źródła i źródła oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany. Dane o odpadach zostały opracowane w oparciu o ustawę z dnia 14 XII 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013 poz. 21) z późniejszymi zmianami, zmieniającą ustawę z dnia 27 IV 2001 r. obowiązującą do 2012 r.

Informacje o odpadach opracowane zostały zgodnie z katalogiem odpadów wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 XII 2014 r. (Dz. U. poz. 1923).

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się jakiegokolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów. Pełna definicja odzysku odpadów zawarta jest w ustawie z dnia 14 XII 2012 r. (Dz. U. 2013 poz. 21).

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się proces niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii.

Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie odpadów, które obejmuje: wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę, tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów, magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów.

on the conservation of wild birds (Birds Directive), that specifies the criteria to designate and manage special protection areas for endangered bird species as well as Council Directive 92/43/EEC dated 21 V 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora (Habitats Directive), that specifies the rules of protection of the rest of the animal and plant species as well as natural habitats and the procedures of protection of especially important natural areas.

Ecological areas are worth protecting fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species etc.

Landscape-nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth protecting due to their scenic or aesthetic features.

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien bushes, sources, waterfalls, exurgents, stones, ravines, erratic boulders and caves.

7. Waste means any substance or object which the holder discards or intends or is required to discard. Data on waste have been compiled on the basis of the Law on Waste, dated 14 XII 2012 (Journal of Laws 2013 item 21) with later amendments, amending the Law dated 27 IV 2001 valid until 2012.

Information regarding waste was compiled with the waste catalogue introduced by the decree of the Minister of the Environment dated 9 XII 2014 (Journal of Laws item 1923).

Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste shall mean any operation the principal result of which is waste serving a useful purpose by replacing other materials. Full definition of waste recovery is included in the Law dated 14 XII 2012 (Journal of Laws 2013 item 21).

Disposal of waste shall mean any operation which is not recovery even where the operation has as a secondary consequence the reclamation of substances or energy.

Waste storage means a temporary waste accumulation, which includes: preliminary storage of waste by its producer, temporary storage of waste by the unit collecting waste, storage of waste by the unit processing waste.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady umieszczone na składowiskach i obiektach unieszkodliwiania odpadów (w tym hałdach, stawach osadowych własnych i innych).

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

8. Dane o **nakładach na środki trwale służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej** oraz ich **efektach rzeczowych** prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Prezentowane dane dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyłączeniem indywidualnych gospodarstw rolnych oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą – prowadzących księgi przychodów i rozchodów) jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” a także spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę pracujących.

9. **Fundusze ekologiczne — fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej** (Narodowy i wojewódzkie, a także do 2009 r. powiatowe i gminne) — są to fundusze tworzone m.in. z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi); kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska; spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

Dane dotyczące funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowego i wojewódzkich) prezentuje się w układzie memoriałowym (z wyjątkiem kar za naruszenia wymagań w zakresie ochrony środowiska – w ujęciu kasowym).

Od 2010 r. do zadań powiatów i gmin należy finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar środowiskowych, stanowiących dochody budżetów powiatów i gmin, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazaną do wojewódzkich funduszy.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas and waste facilities (including on own and other heaps, settling ponds).

Data regarding landfilled up to now (accumulated) waste concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result of depositing it during the reporting and previous years.

8. *Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERRIE), implemented by the European Union.*

The presented data refer to: legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of private farms in agriculture as well as natural persons and civil land partnerships conducting economic activity – keeping the so-called revenues and expenses books), budgetary entities conducting economic activity classified according to NACE Rev. 2 to the section “Public administration and defence; compulsory social security” as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

9. *Ecological funds — environmental protection and water management funds (National and voivodship as well as until 2009 powiat and gmina) — are funds created from income originating i.a. from: the payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i.a. for: emission of air pollutants, placement of waste in the landfill as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground), the fines for violating environmental protection requirements, the repayments of loans granted for investors.*

Data concerning environmental protection and water management funds (National and voivodship) are presented on accrual basis (excluding fines for violating environmental protection requirements – on cash basis).

Since 2010 the objective of powiat and gmina is to finance environmental protection and water management in the amount at least equal to the amount of income from environmental payments and fines, consisting powiat and gmina budgets incomes and reduced by surplus of these incomes that is transferred to voivodship funds.

TABL. 1/8/. **STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI MIASTA**
Stan w dniu 1 I
GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF CITY LAND USE
As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2016		2010	2016	SPECIFICATION
	w ha in ha		przyrost +/- lub ubytek -/- w ha w stosunku do 2015 r. increase +/- or decrease -/- in ha in relation to 2015	na 1000 mieszkańców ^a w ha per 1000 population ^a in ha		
Powierzchnia ogólna^b	29282	29282	-	46,4	46,1	Total area^b
Użytki rolne	12567	11761	-137	19,9	18,5	Agricultural land
grunty orne	8928	8276	-111	14,2	13,0	arable land
sady	277	249	-3	0,4	0,4	orchards
łąki trwałe	1692	1639	-13	2,7	2,6	permanent meadows
pastwiska trwałe	1182	1143	-12	1,9	1,8	permanent pastures
grunty rolne zabudowa- ne	225	206	-	0,4	0,3	agricultural built-up areas
grunty pod stawami	8	8	-1	0,0	-	lands under ponds
grunty pod rowami	255	239	2	0,4	0,4	lands under ditches
Grunty leśne oraz za- drzewione i zakrzewio- ne	1716	1724	-6	2,7	2,7	Forest land as well as woody and bushy land
las	1484	1509	-3	2,4	2,4	forests
grunty zadrzewione i zakrzewione	232	215	-3	0,4	0,3	woody and bushy land
Grunty pod wodami powierzchniowymi	950	977	5	1,5	1,5	Lands under surface waters
płynącymi	798	826	7	1,3	1,3	flowing
stojącymi	152	151	-2	0,2	0,2	standing
Grunty zabudowane i zurbanizowane	11933	13097	121	18,9	20,6	Built-up and urbanized areas
tereny mieszkaniowe	3180	3466	64	5,0	5,5	residential areas
tereny przemysłowe	1354	1311	-5	2,1	2,1	industrial areas
tereny inne zabudowa- ne	1957	2084	15	3,1	3,3	other built-up areas
tereny zurbanizowane niezabudowane	705	745	30	1,1	1,2	urbanized non-built- up areas
tereny rekreacji i wypo- czynku	1676	1704	5	2,7	2,7	recreational areas
tereny komunikacyjne drogi	3045	3781	13	4,8	5,9	transport areas roads
kolejowe	2316	2695	9	3,7	4,2	roads
inne ^c	691	692	4	1,1	1,1	railway
użytki kopalne	38	394	-	0,1	0,6	others ^c
użytki ekologiczne	16	6	-1	0,0	0,0	minerals
użytki ekologiczne	7	7	-1	0,0	0,0	Ecological arable lands
Nieużytki	414	393	-2	0,7	0,6	Wasteland
Tereny różne ^d	1695	1323	20	2,7	2,1	Miscellaneous land ^d

a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2009 i 2015. b Obszar lądowy /łącznie z wodami śródlądowymi/ oraz część morskich wód wewnętrznych. c Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp. d Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Population as of 31 XII, respectively for 2009 and 2015. b Land area /including inland waters/ as well as part of internal waters. c Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. d Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2/9/. **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³		w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M	101,5	83,1	83,9	100,0	T O T A L
na cele:					for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) – z ujęć własnych	52,2	37,8	37,5	44,7	Production (excluding agriculture, forestry and fishing) – from own intakes
wody: powierzchniowe	51,6	37,3	37,0	44,1	waters: surface
podziemne	0,6	0,5	0,6	0,6	underground
Eksploatacja sieci wodociąg- owej ^a	49,3	45,3	46,3	55,3	Exploitation of water supply network ^a
w tym wody:					of which waters:
powierzchniowe	23,4	25,7	25,2	30,1	surface
podziemne	25,8	19,6	21,1	25,2	underground

a Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

a Water withdrawal by intakes before entering the water network.

TABL. 3/10/. **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³		w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	87,6	72,1	73,2	100,0	TOTAL
Przemysł	52,3	38,0	37,7	51,5	Industry
Eksploatacja sieci wodociągowej ^a	35,3	34,1	35,5	48,5	Exploitation of water supply network ^a

a Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 4/11/. **GOSPODAROWANIE WODĄ W PRZEMYSŁE**
EXPLOITATION OF WATER IN INDUSTRY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Zakłady zużywające wodę (stan w dniu 31 XII)	10	12	11	Facilities consuming water (as of 31 XII)
w tym odprowadzające ścieki wymagające oczyszczania bezpośrednio do wód lub do ziemi	9	8	8	of which discharged waste water requiring treatment directly into waters or into ground
Zużycie wody w dam ³	52301	37994	37670	Consumption of water in dam ³
Pobór wody w dam ³	52210	37821	37522	Water withdrawal in dam ³
podziemnej	577	516	541	underground water
powierzchniowej	51633	37305	36981	surface water
Zakup wody w dam ³	394	587	569	Purchase of water in dam ³
w tym z sieci wodociągowej na cele produkcyjne	140	137	69	of which from water-pipe system for production

TABL. 5/12/. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WATERS OR INTO THE GROUND				
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			
O G Ó Ł E M	37,6	33,4	35,2	T O T A L
Oczyszczane.....	37,6	33,4	35,2	<i>Treated</i>
mechanicznie	2,4	0,6	0,8	<i>mechanically</i>
chemicznie ^a	0,1	0,1	0,1	<i>chemically ^a</i>
biologicznie.....	12,7	2,9	0,7	<i>biologically</i>
z podwyższonym usuwanem biogenów	22,3	29,7	33,6	<i>with increased biogene removal /disposal/</i>
Nieoczyszczane	-	-	-	<i>Untreated</i>
^a Dotyczy tylko ścieków przemysłowych. ^a Concerns only industrial wastewater.				

TABL. 6/13/. ŚCIEKI KOMUNALNE ODPROWADZONE SIECIĄ KANALIZACYJNĄ
MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED BY SEWERAGE SYSTEM

MONITORING WASTEWATER DISCHARGED BY SEWERAGE SYSTEM				
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w dm ³ in dm ³			
O G Ó Ł E M	34513	32329	33969	T O T A L
Oczyszczane.....	34513	32329	33969	<i>Treated</i>
biologicznie.....	12199	2585	418	<i>biologically</i>
z podwyższonym usuwaniem bioge- nów	22314	29744	33551	<i>with increased biogene removal</i>
Nieoczyszczane	-	-	-	<i>Untreated</i>

TABL. 7/14/. OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH
Stan w dniu 31 XII
MUNICIPAL WASTEWATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Biologiczne <i>Biological</i>	Z podwyższonym usuwanem biogenów <i>With increased biogene removal /disposal/</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M				T O T A L
2010	3	2	1	
2014	3	2	1	
2015	3	2	1	
Przepustowość				
w m ³ /d				<i>Capacity in m³/24 h</i>
2010	160880	70880	90000	
2014	210880	70880	140000	
2015	210880	70880	140000	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków				<i>Population using by waste water treatment plants in % of total population ^a</i>
w % ludności ogółem ^a				
2010	100,0*	39,9*	60,1*	
2014	94,5	9,0	85,6	
2015	94,8	1,7	93,4	

a Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków — dane szacunkowe, ludność ogółem — na podstawie bilansów.
a Population connected to wastewater treatment plants — estimated data, total population — based on balances.

TABL. 8/15/ **GROMADZENIE I WYWÓZ NIECZYSTOŚCI CIEKŁYCH**
COLLECTION AND REMOVAL OF LIQUID WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Zbiorniki bezodpływowe	3350	4011	4577	Septic tanks
Oczyszczalnie przydomowe	56	48	48	Household wastewater treatment systems
Stacje zlewne	3	3	3	Dump stations

TABL. 9/16/ **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIC**
UCIĄŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a	21	21	20	Plants of significant nuisance to air quality ^a
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:				of which possessing systems to reduce the emissions of:
pyłowych	12	11	10	particulates
gazowych	4	7	8	gases
Emisja zanieczyszczeń w t:				Emission of pollutants in t.:
pyłowych	284	304	281	particulates:
w tym ze spalania paliw	217	221	203	of which from the combustion of fuels
gazowych (bez dwutlenku węgla) ...	7735	7880	5750	gases (excluding carbon dioxide)
w tym: dwutlenek siarki	4307	3904	2792	of which: sulphur dioxide
tlenek węgla	370	378	337	carbon oxide
tlenki azotu	2518	2581	1860	nitrogen oxides
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych:				Pollutants retained in pollutant reduction systems in % of pollutants produced:
pyłowych	99,6	99,5	99,6	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla) ..	0,7	0,9	25,2	gases (excluding carbon dioxide)

a Stan w dniu 31 XII, emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

a As of 31 XII, emitting particulates, gases or particulates and gases.

TABL. 10/17/ **ODPADY ^a WEDŁUG RODZAJÓW**
WASTE ^a BY TYPES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. t in thous. t			
Odpady wytworzone w ciągu roku.....	335,2	289,6	449,8	Waste generated during the year
poddane odzyskowi ^b	308,4	42,8	163,8	recovered ^b
unieszkodliwione ^b	11,8	2,0	1,1	disposed ^b
w tym składowane ^c	9,9	2,0	1,1	of which landfilled ^c
magazynowane czasowo.....	15,0	22,3	9,4	temporarily stored
Przekazane innym odbiorcom	.	222,5	275,5	Transferred to other recipients
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone; stan w końcu ro- ku) ^d w tys. ton	.	4430,2	2472,2	Waste landfilled up to now (accumulated; as end of the year) ^d
na 1 km ²	.	15,1	8,4	per 1 km ²

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b We Własnym zakresie przez wytwórcę. c Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych i innych. d Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych.

a Excluding municipal waste. b By waste producer on it own. c On own and other landfills (heaps, settling ponds). d On own landfills (heaps, settling ponds).

TABL. 11/18/. **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a**
Stan w dniu 31 XII
AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Powierzchnia obszarów prawnie chronionych w ha.....	705,5	1836,5	1836,5	<i>Legally protected areas in ha</i>
w tym:				<i>of which:</i>
parki krajobrazowe ^b	684,0	684,0	684,0	<i>landscape parks^b</i>
użytki ekologiczne.....	21,5	21,5	21,5	<i>ecological arable lands</i>
zespoły przyrodniczo- -krajobrazowe	-	1131,0	1131,0	<i>landscape - nature complexes</i>
w % powierzchni ogółem.....	2,4	6,3	6,3	<i>in % total area</i>
Pomniki przyrody	108	109	109	<i>Monuments of nature</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 58. ^b Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

^a See general notes, item 6 on page 58. ^b Excluding nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within landscape parks and protected landscape areas

TABL. 12/19/. **OGRÓD ZOOLOGICZNY**
Stan w dniu 31 XII
ZOOLOGICAL GARDEN
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Powierzchnia w ha	33	33	22	<i>Area in ha</i>
Gatunki zwierząt ^a	876	1082	1122	<i>Species of animals^a</i>
Zwierzęta.....	4131	7808	10177	<i>Animals</i>
w tym okazowe.....	4102	7704	10011	<i>of which exhibitional</i>
Sprzedane bilety wstępu (w ciągu roku) w tys.	428,7	651,6	1444,8	<i>Sold entry cards (during the year) in thous.</i>

^a Okazowe i domowe.

Źródło: dane ZOO Wrocław Sp. z o. o.

^a Exhibit and domestic.

Source: data of the ZOO Wrocław Sp. z o. o.

TABL. 13/20/. **GATUNKI ZWIERZĄT W OGRODZIE ZOOLOGICZNYM**
Stan w dniu 31 XII
SPECIES OF ANIMALS IN ZOOLOGICAL GARDEN
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gatunki zwierząt ^a <i>Species of animals^a</i>	Zwierzęta okazowe <i>Exhibitional animals</i>		SPECIFICATION
		razem <i>total</i>	w tym urodzone w ogrodzie zoologicznym ^b <i>of which born in zoological garden^b</i>	
OGÓŁEM				TOTAL
2010	876	4102	1363	
2014	1082	7704	650	
2015	1122	10011	2791	
w tym:				<i>of which:</i>
Ssaki	129	593	214	<i>Mammals</i>
Ptaki.....	200	811	207	<i>Birds</i>
Gady i płazy	273	1106	247	<i>Reptiles and amphibians</i>
Ryby	319	7501	2123	<i>Fish</i>

^a Okazowe i domowe.

Źródło: dane ZOO Wrocław Sp. z o. o.

^a Exhibit and domestic.

Source: data of the ZOO Wrocław Sp. z o. o.

TABL. 14/21/. **OGRÓD BOTANICZNY**
Stan w dniu 31 XII
BOTANICAL GARDEN
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Powierzchnia ogrodu w ha	7,4	7,4	7,4	Area of garden in ha
Powierzchnia szklarni w ha	0,2	0,2	0,2	Area of glasshouse in ha
Gatunki roślin w tys. szt.	12,0	13,0	13,0	Species of plants in thous. units
szklarniowe.....	3,4	3,3	3,3	under glass
gruntowe.....	8,6	9,7	9,7	ground
w tym: kaktusy i sukulenty.....	1,8	1,5	1,5	of which: cactuses
rośliny ozdobne				decorative plants
(irysy, złocienie)	4,0	4,0	4,0	(irises, etc)
Żwiedzający (w ciągu roku)				Visitors (during the year)
w tys.	158,0	109,2	114,7	in thous.

Źródło: dane Ogrodu Botanicznego we Wrocławiu.
Source: data of the Wrocław Botanical Garden.

TABL. 15/22/. **NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ**
WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA /ceny bieżące/
OUTLAYS ON FIXED ASSETS ON ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT
BY FINANCING SOURCE /current prices/

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł			
Ochrona środowiska.....	216117,2	324370,9	269793,6	Environmental protection
Środki własne ^a	94333,4	206307,9	63863,2	Own funds ^a
Z budżetu:				From budget:
centralnego	-	1056,5	760,0	central
województwa	-	2237,2	1643,9	voivodship
gminy	-	174,0	-	gmina
Z zagranicy ^b	8928,2	33327,1	74548,7	From abroad ^b
Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	2585,0	32193,1	128401,8	Ecological funds (loans, credits and allocations)
Kredyty i pożyczki krajowe				Country credits and loans, including bank credits and loans
w tym bankowe	110270,6	49074,9	576,0	
Gospodarka wodna.....	36892,5	461208,0	379150,7	Water management
Środki własne ^a	12812,2	4732,9	10737,5	Own funds ^a
Z budżetu państwa:				From budget:
centralnego	13,0	10397,7	3863,0	central
województwa	63,7	51342,2	26696,5	voivodship
gminy	-	-	2851,4	gmina
Z zagranicy ^b	472,2	310794,4	280606,5	From abroad ^b
Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	-	14868,7	38606,7	Ecological funds (loans, credits and allocations)
Kredyty i pożyczki krajowe				Country credits and loans, including bank credits and loans
w tym bankowe	23531,4	69072,1	15789,0	

^a Łącznie ze środkami z budżetu gmin będących inwestorami. ^b Środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach międzynarodowych programów, funduszy pomocowych (w tym Fundusz Spójności), funduszy strukturalnych, pomocy bilateralnej, ekokonwersji. ^b Środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach międzynarodowych programów, funduszy pomocowych /w tym Fundusz Spójności/, funduszy strukturalnych, pomocy bilateralnej, ekokonwersji.

^a Including funds from budget of gminas, which are investors. ^b Non-returnable and returnable funds receive from international programs, assistance funds (including Cohesion Fund), structural funds, bilateral assistance, ecological conversion. ^b Non-returnable and returnable funds receive from international programs, assistance funds /including Cohesion Fund/, structural funds, bilateral assistance, ecological conversion.

TABL. 16/23/. **NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA /ceny bieżące/**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS ON ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a
BY DIRECTIONS OF INVESTING /current prices/

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł			
Ochrona środowiska	216117,2	324370,9	269793,6	Environmental protection
w tym:				of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	11924,8	226381,0	138951,7	Protection of air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	196180,4	88171,1	119723,9	Wastewater management and protection of waters
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb oraz wód podziemnych i powierzchniowych	6832,2	219,6	1342,2	Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface water
Gospodarka wodna	36892,5	461208,0	379150,7	Water management
Ujęcia i doprowadzenia wody	31047,7	37112,9	34374,0	Water intakes and pipe system
Stacje uzdatniania wody, zbiorniki i stopnie wodne	1179,1	12286,5	34374,0	Water treatment plants and water reservoirs and falls
Regulacja i zabudowa rzek i potoków	4665,7	317211,9	272677,0	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	-	94596,7	62629,7	Flood embankments and pump stations

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.

^a By investments localization; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy.